

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 11ης Σεπτεμβρίου 2003 *

Στην υπόθεση C-197/99 P,

Βασίλειο του Βελγίου, εκπροσωπούμενο από την A. Snoecx, επικουρούμενη από τους J.-M. De Backer, G. Vandersanden και L. Levi, avocats, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείον,

υποστηριζόμενο από την

Compagnie belge pour le financement de l'industrie SA (Belfin), εκπροσωπούμενη από τους M. van der Haegen, D. Waelbroeck και A. Fontaine, avocats, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσα κατ' αναίρεση,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως που ασκήθηκε κατά της από 25 Μαρτίου 1999 αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (τέταρτο πενταμελές τμήμα) T-37/97, Forges de Clabecq κατά Επιτροπής, (Συλλογή 1997, σ. II-859), με την οποία ζητείται η εξαφάνιση της αποφάσεως αυτής,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι

η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον G. Rozet, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

η Forges de Clabecq SA, πτωχεύσασα εταιρία με έδρα στο Clabecq (Βέλγιο),

καθής πρωτοδίκως,

η Région Wallone

και

η Société wallonne pour la sidérurgie SA (SWS), με έδρα στη Λιέγη (Βέλγιο),

παρεμβαίνουσες πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-P. Puissochet, πρόεδρο τμήματος, C. Gulmann, F. Macken (εισηγήτρια), N. Colneric και J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμτεία του Δικαστηρίου στις 26 Μαΐου 1999, το Βασίλειο του Βελγίου άσκησε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, ανάρτηση κατά της από 25 Μαρτίου 1999 αποφάσεως του Πρωτοδικείου T-37/97, Forges de Clabecq κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-859, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή της εταιρίας Forges de Clabecq SA (στο εξής: Clabecq) με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως 97/271/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 1996, Χάλυβας ΕΚΑΧ — Forges de Clabecq (ΕΕ 1997, L 106, σ. 30, στο εξής: η επίδικη απόφαση), με την οποία κρίθηκαν ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά ορισμένες χρηματοδοτικές παρεμβάσεις υπέρ της Clabecq.

Το νομικό πλαίσιο

Η Συνθήκη ΕΚΑΧ

2 Σύμφωνα με το άρθρο 4 της Συνθήκης ΕΚΑΧ:

«Θεωρούνται ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα και κατά συνέπεια καταργούνται και απαγορεύονται εντός της Κοινότητας, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη:

[...]

γ) οι επιδοτήσεις ή ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη ή οι ειδικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από αυτά, υπό οποιαδήποτε μορφή

[...].»

3 Το άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ ορίζει τα εξής:

«Σε όλες τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη, στις οποίες απόφαση ή σύσταση της Επιτροπής παρίσταται αναγκαία για την πραγματοποίηση,

κατά τη λειτουργία της κοινής αγοράς του άνθρακα και του χάλυβα και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5, ενός από τους σκοπούς της Κοινότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 2, 3 και 4, η απόφαση ή η σύσταση αυτή δύναται να εκδοθεί μετά ομόφωνη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου και κατόπιν διαβουλεύσεως με τη συμβουλευτική επιτροπή.

Η ίδια απόφαση ή σύσταση, εκδοθείσα με την αυτή μορφή, καθορίζει ενδεχομένως τις εφαρμοστέες κυρώσεις.»

- 4 Προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αναδιαρθρώσεως του τομέα της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, η Επιτροπή στηρίχθηκε στις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 95 της Συνθήκης για να θεσπίσει, από την αρχή της δεκαετίας του '80, κοινοτικό καθεστώς το οποίο επιτρέπει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα σε ορισμένες περιοριστικώς απαριθμούμενες περιπτώσεις. Αυτό το καθεστώς υπέστη διαδοχικές προσαρμογές, προκειμένου να υπερκεραστούν οι συγκυριακές δυσχέρειες που αντιμετώπιζε η βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα. Οι διαδοχικώς ληφθείσες, εν προκειμένω, αποφάσεις είναι γνωστές ως «κώδικες ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα».
- 5 Ο πέμπτος κώδικας ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα, που θεσπίστηκε με την απόφαση 3855/91/EΚΑΧ της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1991, περί θεσπίσεως κοινοτικών κανόνων για τις ενισχύσεις στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 362, σ. 57, στο εξής: πέμπτος κώδικας), ίσχυσε από την 1η Ιανουαρίου 1992 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1996.
- 6 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, του πέμπτου κώδικα, όλες οι ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα χρηματοδοτούμενες από τα κράτη μέλη, καθώς και από τοπικούς ή περιφερειακούς οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή μέσω κρατικών πόρων, μπορούν να θεωρούνται συμβιβάσιμες με την εύρυθμη λειτουργία της κοινής αγοράς μόνον εφόσον πληρούν τις διατάξεις των άρθρων 2 έως 5 του εν λόγω κώδικα.

- 7 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, του πέμπτου κώδικα προβλέπει ότι «ο όρος “ενίσχυση” καλύπτει και τα στοιχεία ενίσχυσης σε επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα, εκ μέρους των κρατών μελών, περιφερειακών ή τοπικών οργανισμών δημοσίου δικαίου ή άλλων φορέων, που εμπεριέχονται σε μεταβιβάσεις δημοσίων πόρων με τη μορφή της ανάληψης μεριδίων συμμετοχής, της παροχής κεφαλαίων ή παρεμφερών χρηματοδοτήσεων [...], όταν οι μεταβιβάσεις αυτές δεν μπορούν να θεωρηθούν ως γνήσιες παροχές κεφαλαίου επιχειρηματικού κινδύνου σύμφωνα με τη συνήθη επενδυτική πρακτική στην οικονομία αγοράς».
- 8 Τα άρθρα 2 έως 5 του πέμπτου κώδικα ενισχύσεων προβλέπουν τη δυνατότητα να θεωρούνται ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, υπό ορισμένους όρους, οι ενισχύσεις που προορίζονται για την κάλυψη των δαπανών των επιχειρήσεων σιδήρου και χάλυβα για σχέδια έρευνας και ανάπτυξης, οι ενισχύσεις που προορίζονται για τη διευκόλυνση της προσαρμογής στις νέες νομικές προδιαγραφές προστασίας του περιβάλλοντος των βιομηχανικών εγκαταστάσεων που λειτουργούν από διετίας τουλάχιστον πριν από την έναρξη ισχύος των προδιαγραφών αυτών, οι ενισχύσεις υπέρ επιχειρήσεων που παύουν οριστικά τις δραστηριότητές τους παραγωγής προϊόντων σιδήρου και χάλυβα στον τομέα ΕΚΑΧ και οι προοριζόμενες για την κάλυψη των ποσών που καταβάλλονται στους τεθέντες σε διαθεσιμότητα ή στους πρόωρα συνταξιοδοτούμενους εργαζομένους, καθώς και ορισμένες ενισχύσεις προς επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην Ελλάδα, στην Πορτογαλία και στην επικράτεια της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.
- 9 Ο πέμπτος κώδικας δεν επιτρέπει ούτε τις λειτουργικές ενισχύσεις ούτε τις ενισχύσεις αναδιαρθρώσεως, εκτός αν πρόκειται περί ενισχύσεων για το κλείσιμο εγκαταστάσεων.
- 10 Το άρθρο 6, παράγραφος 2, του πέμπτου κώδικα προβλέπει ότι η Επιτροπή ενημερώνεται έγκαιρα για οποιαδήποτε σχεδιαζόμενη μεταβίβαση δημοσίων πόρων εκ μέρους των κρατών μελών, περιφερειακών ή τοπικών οργανισμών δημοσίου δικαίου ή άλλων φορέων, σε επιχειρήσεις σιδήρου και χάλυβα.

- 11 Σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4, του πέμπτου κώδικα:

«Αν η Επιτροπή, αφού τάξει προηγουμένως στους ενδιαφερόμενους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, διαπιστώσει ότι μια ενίσχυση δεν είναι συμβιβασίμη με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης, πληροφορεί το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος σχετικά με την απόφασή της. Η Επιτροπή εκδίδει την απόφασή της το αργότερο τρεις μήνες μετά τη λήψη των αναγκαίων πληροφοριών που της επιτρέπουν να αξιολογήσει τη σχετική ενίσχυση. Στην περίπτωση μη συμμορφώσεως κράτους μέλους με την εκάστοτε απόφαση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 88 της Συνθήκης ΕΟΚ. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δεν μπορεί να θέσει σε εφαρμογή τα σχεδιαζόμενα μέτρα που εμπίπτουν στις παραγράφους 1 και 2 παρά μόνο μετά την έγκριση της Επιτροπής και συμμορφούμενο με τους όρους που καθορίζονται από αυτή».

Τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης και η επίδικη απόφαση

- 12 Τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης, όπως προκύπτουν από τις σκέψεις 6 έως 21 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, έχουν ως εξής.
- 13 Η Clabecq είναι βελγική επιχείρηση σιδήρου και χάλυβα η οποία, κατά τον χρόνο λειτουργίας της, παρήγε υγρό χάλυβα και τελικά πλατέα προϊόντα.
- 14 Κατά το πρώτο ήμισυ της δεκαετίας του '80 καταρτίστηκε για την Clabecq ένα σχέδιο ανακάμψεως και, στο πλαίσιο αυτό, της χορηγήθηκαν πλείονα δάνεια από δύο βελγικές εταιρίες, τη Société nationale de crédit à l'industrie (στο εξής: SNCI) και την Compagnie belge pour le financement de l'industrie (στο εξής: Belfin).

15 Η SNCI χορήγησε τέσσερα δάνεια στην Clabecq:

- το πρώτο δάνειο, που ανερχόταν σε 1,5 δισεκατομμύριο βελγικά φράγκα (BEF), περιελάμβανε:
 - μία πρώτη δόση που ανερχόταν σε 820 εκατομμύρια BEF,
 - μία δεύτερη δόση που ανερχόταν σε 680 εκατομμύρια BEF,
- το δεύτερο δάνειο ανερχόταν σε 850 εκατομμύρια BEF,
- το τρίτο δάνειο ανερχόταν σε 1,5 δισεκατομμύριο BEF,
- το τέταρτο δάνειο ανερχόταν σε 650 εκατομμύρια BEF.

16 Αυτά τα δάνεια καλούνταν «δάνεια SNCI» και, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, το βελγικό κράτος είχε χορηγήσει εγγυήσεις για αυτά.

17 Με δύο αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 1982 (στο εξής: απόφαση περί εγκρίσεως του 1982) και της 31ης Ιουλίου 1985 (στο εξής: απόφαση περί εγκρίσεως του 1985), η

Επιτροπή ενέκρινε, υπό ορισμένους όρους, τις εγγυήσεις που συνδέονταν με ένα μέρος αυτών των δανείων SNCI, περιλαμβανομένου του μέρους που αφορούσε το πρώτο και το τέταρτο δάνειο, ύψους 1,5 δισεκατομμυρίου BEF και 650 εκατομμυρίων BEF αντιστοίχως.

- 18 Η Belfin, η οποία είχε συσταθεί για τη διασφάλιση της χρηματοδότησεως των επενδύσεων για την αναδιάρθρωση του βελγικού βιομηχανικού τομέα και της οποίας το κεφάλαιο ανήκε κατά το ήμισυ στο Δημόσιο, είχε επίσης χορηγήσει πλείονα δάνεια στην Clabecq, χρησιμοποιώντας κεφάλαια που είχε δανειστεί από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (στο εξής: δάνεια Belfin):

- το πρώτο δάνειο, που χορηγήθηκε το 1991 και το οποίο ακύρωνε και αντικαθιστούσε δύο δάνεια που είχαν εγκριθεί το 1988 και το 1989, ανερχόταν σε 300 εκατομμύρια BEF,
- το δεύτερο δάνειο, που χορηγήθηκε το 1994 και το οποίο ακύρωνε και αντικαθιστούσε ένα δάνειο που είχε χορηγηθεί το 1987, ανερχόταν σε 200 εκατομμύρια BEF.

- 19 Με έγγραφο της 25ης Ιουνίου 1996, οι βελγικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 2, του πέμπτου κώδικα, ένα σχέδιο αναδιάρθρωσεως με σκοπό την εξακολούθηση των δραστηριοτήτων της Clabecq. Το σχέδιο περιείχε διάφορα μέτρα και, μεταξύ άλλων, εισφορά κεφαλαίου ύψους 1,5 δισεκατομμυρίου BEF και την αναδιάρθρωση των χρεών αυτής της επιχειρήσεως.

- 20 Κατόπιν της εν λόγω κοινοποιήσεως, η Επιτροπή απηύθυνε, με έγγραφο της 5ης Ιουλίου 1996, αίτηση συμπληρωματικών πληροφοριών στις βελγικές αρχές. Ζήτησε να μάθει, μεταξύ άλλων, αν είχαν ληφθεί άλλα οικονομικά μέτρα εκτός των κοινοποιηθέντων. Η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η κοινοποίηση της 25ης Ιουνίου 1996 δεν

περιελάμβανε κανένα πληροφοριακό στοιχείο επί των όρων της αναδιατάξεως των χρεών της Clabecq και ότι άλλα, μη κοινοποιηθέντα, μέτρα είχαν γίνει γνωστά στον Τύπο. Ζήτησε επομένως από τις εν λόγω αρχές να «της κοινοποιήσουν [...] εάν είχαν ληφθεί τα προπαρατεθέντα μέτρα ή άλλα ενδεχόμενα μέτρα, που συνιστούσαν παρέμβαση υπέρ της επιχειρήσεως, καθώς και όλες τις πληροφορίες που θα επέτρεπαν στην Επιτροπή να τα εκτιμήσει εν όψει της αποφάσεως 3855/91/EKAX της Επιτροπής».

21 Με έγγραφο της 23ης Ιουλίου 1996, οι βελγικές αρχές απάντησαν στην Επιτροπή. Όσον αφορά την αναδιάταξη των χρεών, σε αυτό το έγγραφο είχαν επισυναφθεί πολυάριθμα έγγραφα στα οποία γινόταν μνεία μιας καταρχήν συμφωνίας μεταξύ της SNCI και της Belfin περί μεταθέσεως κατά τρία έτη της προθεσμίας εξοφλήσεως των δανείων. Αυτή η καταρχήν συμφωνία εξηρτάτο από πλείονες όρους, στους οποίους περιλαμβανόταν, κατά το Πρωτοδικείο, η ευνοϊκή γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ως προς την αναδιάρθρωση κεφαλαίου της Clabecq.

22 Επιπλέον, στην απάντηση των βελγικών αρχών μνημονευόταν ότι τα περιλαμβανόμενα στο πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως μέτρα δεν αποτελούσαν κρατικές ενισχύσεις, δεδομένου ότι δεν γινόταν χρήση κρατικών πόρων και ότι αντιστοιχούσαν απλώς στη συμπεριφορά ενός σώφρονος ιδιώτη επενδυτή υπό συνθήκες οικονομίας αγοράς.

23 Με την ανακοίνωση 96/C 301/03 της Επιτροπής, που απευθύνθηκε στα άλλα κράτη μέλη και στους άλλους ενδιαφερομένους σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4, της αποφάσεως 3855/91/EKAX σχετικά με την παρέμβαση του Βελγίου υπέρ της εταιρίας σιδήρου και χάλυβα Forges de Clabecq (ΕΕ C 301, σ. 4), και δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 11ης Οκτωβρίου 1996 (στο εξής: ανακοίνωση της 11ης Οκτωβρίου 1996), η Επιτροπή όχλησε την Βελγική Κυβέρνηση να της κοινοποιήσει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να εκτιμήσει την κατάσταση της Clabecq και κάλεσε αυτήν, καθώς και τα άλλα κράτη μέλη και κάθε άλλο ενδιαφερόμενο, να υποβάλει τις παρατηρήσεις της εντός προθεσμίας ενός μήνα.

- 24 Στις 23 Οκτωβρίου, το Βασίλειο του Βελγίου απάντησε σε αυτό το έγγραφο οχλήσεως.
- 25 Στις 18 Δεκεμβρίου 1996, η Επιτροπή εξέδωσε την ακόλουθη απόφαση, το διατακτικό της οποίας έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Τα μέτρα που έλαβε το Βέλγιο υπέρ της Forges de Clabecq, δηλαδή:

— [...]

— οι κρατικές εγγυήσεις για τα δάνεια της Belfin και της SNCI,

— [...]

συνιστούν ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, της αποφάσεως 3855/91/EΚΑΧ.

Άρθρο 2

Οι ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, εφόσον δεν πληρούν τις διατάξεις των άρθρων 2 έως 5 της αποφάσεως 3855/91/ΕΚΑΧ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της εν λόγω αποφάσεως και, ως εκ τούτου, απαγορεύονται δυνάμει του άρθρου 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης [ΕΚΑΧ].

[...]»

26 Βάσει του άρθρου 3 της επίδικης αποφάσεως, η Επιτροπή υποχρέωσε τις βελγικές αρχές «να άρουν τις ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 και να απαιτήσουν την επιστροφή των παράνομων ενισχύσεων που έχουν ήδη χορηγηθεί, προσανυξημένων με τόκο που υπολογίζεται από την ημερομηνία καταβολής των ενισχύσεων, εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης».

27 Όσον αφορά την αναδιάταξη των χρεών της Clabecq, η Επιτροπή τόνισε ιδίως ότι για τα δάνεια SNCI και Belfin είχε χορηγηθεί κρατική εγγύηση. Κατά την άποψή της, αυτές οι εγγυήσεις συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις που θα έπρεπε να είχαν κοινοποιηθεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 2, του πέμπτου κώδικα. Η Επιτροπή τόνισε ότι: «[Η] παράταση της εγγύησης για αυτά τα δάνεια κατά τρία επιπλέον έτη αποτελεί ασφαλώς άυξηση του στοιχείου ενίσχυσης που περιέχει η εγγύηση». Κατέληξε ότι «[Ο]ι εγγυήσεις για τα δάνεια Belfin και SNCI και η παράτασή τους κατ' αντιστοιχία με τη μετάθεση της ημερομηνίας λήξεως αποτελούν κρατική ενίσχυση» και ότι «πρόκειται για παράνομες ενισχύσεις, εφόσον χορηγήθηκαν χωρίς να έχουν προηγουμένως εγκριθεί [από αυτήν]».

Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 28 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Φεβρουαρίου 1997, η Clabecq άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.
- 29 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 21 Μαρτίου 1997, η Επιτροπή υπέβαλε ένσταση απαραδέκτου. Η Clabecq υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί της ενστάσεως απαραδέκτου στις 2 Μαΐου 1997 και με διάταξη της 11ης Ιουλίου 1997, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να εξετάσει την ένσταση απαραδέκτου μαζί με την ουσία της υποθέσεως.
- 30 Με διάταξη του προέδρου του τρίτου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου της 31ης Οκτωβρίου 1997, επετράπη στη Société wallone pour la sidérurgie SA (στο εξής: SWS), στο Βασίλειο του Βελγίου και στην Περιφέρεια της Βαλονίας να παρέμβουν υπέρ της Clabecq.
- 31 Η Clabecq και οι παρεμβαίνοντες επικαλέστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου, στην ουσία, επτά λόγους ακυρώσεως, αντλούμενους από παράβαση των άρθρων 4 και 95 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, των αποφάσεων περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985, της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, των δικαιωμάτων άμυνας, του θεμελιώδους δικαιώματος στην εργασία, των προοιμίων και των σκοπών των Συνθηκών ΕΚ και ΕΚΑΧ καθώς και των αρχών της αναλογικότητας και της ίσης μεταχειρίσεως.
- 32 Το Βασίλειο του Βελγίου υποστήριξε πλήρως τα επιχειρήματα που επικαλέστηκε η Clabecq προς στήριξη των λόγων ακυρώσεως που προέβαλε στο πλαίσιο της προσφυγής της, αλλά επικέντρωσε τις γραπτές παρατηρήσεις του στους εξής τέσσερις λόγους ακυρώσεως.

- 33 Πρώτον, όσον αφορά τον λόγο ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 4 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, το Βασίλειο του Βελγίου υποστήριξε ότι η Επιτροπή εσφαλμένως θεώρησε ότι για τα δάνεια που χορήγησε η Belfin στην Clabecq είχαν χορηγηθεί κρατικές εγγυήσεις. Ισχυρίστηκε ότι μόνο για τα δάνεια που η Belfin έλαβε από τράπεζες είχε χορηγηθεί αυτή η εγγύηση και όχι για τα δάνεια που η τελευταία χορήγησε στις δανειολήπτριες επιχειρήσεις.
- 34 Επικουρικώς, το Βασίλειο του Βελγίου τόνισε ότι η κρατική εγγύηση για τα ποσά που είχε δανειστεί η Belfin συνοδευόταν πάντοτε από «αντεγγύηση» εκ μέρους των δανειοληπτών και, επομένως, ήταν εν τέλει ιδιωτικής φύσεως. Συγκεκριμένα, οι δανειολήπτες αυτοί κατέβαλαν εισφορά σε ένα «ταμείο εγγυήσεων», προς το οποίο συνδέονταν τα δάνεια της Belfin. Κατά το άρθρο 10 της συμβάσεως μεταξύ των μετόχων της Belfin, οι αγωγές που ασκεί το Δημόσιο κατ' αυτής της εταιρίας λόγω του ότι του ζητήθηκε να καταβάλει ως εγγυητής τα δανεισθέντα ποσά ασκούνται μέχρι του ποσού που υπάρχει στο ταμείο εγγυήσεων. Ακόμη και αν το Πρωτοδικείο κρίνει ότι τα δάνεια που χορήγησε η Belfin καλύπτονταν από εγγύηση, η εγγύηση αυτή ήταν ιδιωτικής φύσεως και δεν αποτελούσε κρατική ενίσχυση.
- 35 Το Πρωτοδικείο απέρριψε αυτόν τον λόγο ακυρώσεως με τη σκέψη 70 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και αποφάνθηκε ως εξής:

«Όσον αφορά τα δάνεια SNCI και Belfin, διαπιστώνεται κατ' αρχάς ότι η Επιτροπή δεν χαρακτήρισε ως ενισχύσεις τα δάνεια αυτά καθαυτά, αλλά τις κρατικές εγγυήσεις που τα καλύπτουν. Στη συνέχεια, διαπιστώνεται ότι το επιχείρημα της Βελγικής Κυβερνήσεως ότι δεν υπήρχε κρατική εγγύηση για τα δάνεια Belfin αντικρούεται από έγγραφο της 25ης Ιουνίου 1996 το οποίο απηύθυνε η Belfin στην [Clabecq] και το οποίο επισύναψε η SWS στο έγγραφο της 23ης Ιουλίου 1996 που απηύθυνε στην Επιτροπή, κατά το οποίο η κατ' αρχήν συμφωνία και μετάθεση κατά τρία έτη του χρονοδιαγράμματος επιστροφής του κεφαλαίου των πιστώσεων που χορήγησε η Belfin στην προσφεύγουσα εξηρτάτο από την προϋπόθεση της “συμφωνίας του κράτους (κρατική πίστωση) να περιλάβει στην εγγύησή του τη μετάθεση των ημερομηνιών λήξεως”. Ο κρατικός χαρακτήρας των κρατικών εγγυήσεων ωσαύτως δεν μπορεί βασίμως να αντικρουσθεί».

- 36 Δεύτερον, το Βασίλειο του Βελγίου υποστήριξε, στο πλαίσιο ενός λόγου ακυρώσεως που το Πρωτοδικείο έκρινε ότι αντλείται από παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου, ότι, όσον αφορά τις εγγυήσεις για τα δάνεια SNCI, η επίδικη απόφαση συνιστούσε παραβίαση των αποφάσεων περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985.
- 37 Οι κρατικές εγγυήσεις τις οποίες επέκρινε η Επιτροπή με την επίδικη απόφαση ήταν, στην πραγματικότητα, οι εγγυήσεις που αφορούσαν, αφενός, μια δόση 680 εκατομμυρίων BEF του πρώτου δανείου για επενδύσεις, το οποίο χορηγήθηκε στην Clabecq στην αρχή της δεκαετίας του '80, και, αφετέρου, το τελευταίο δάνειο ύψους 650 εκατομμυρίων BEF, το οποίο της χορηγήθηκε το 1985. Κατά το Βασίλειο του Βελγίου, τα δύο αυτά δάνεια είχαν εγκριθεί, υπό ορισμένους όρους, με τις αποφάσεις της Επιτροπής του 1982 και του 1985, αντιστοίχως.
- 38 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή δεν μπορούσε, χωρίς να αγνοήσει τις προηγηθείσες αποφάσεις της, να εξετάσει τα ίδια μέτρα παρεμβάσεως υπό το πρίσμα του πέμπτου κώδικα, να καταλήξει ότι τα μέτρα αυτά ήταν παράνομα και να διατάξει την επιστροφή των ληφθεισών ενισχύσεων. Συναφώς, το Βασίλειο του Βελγίου ισχυρίστηκε ότι τήρησε τους όρους εγκρίσεως που η Επιτροπή είχε θέσει το 1982 και το 1985 και ότι, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή ουδέποτε έλαβε μέτρο κυρώσεως λόγω παραβάσεως των εν λόγω όρων.
- 39 Καίτοι η Επιτροπή εκτίμησε ότι οι διαφορετικές μεταθέσεις των ημερομηνιών λήξεως για τα δύο δάνεια που είχε χορηγήσει η SNCI μετέβαλαν τις εγκριθείσες εγγυήσεις κατά τρόπον ώστε οι αποφάσεις της περί εγκρίσεως δεν μπορούσαν πλέον να καλύπτουν τις ίδιες τις εγγυήσεις που είχαν χορηγηθεί το 1982 και το 1985, σ' αυτήν απέκλειτο να το διευκρινίσει με την επίδικη απόφαση.

40 Το Πρωτοδικείο απέρριψε αυτόν τον λόγο ακυρώσεως με την ακόλουθη αιτιολογία:

«99 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το 1996 καμία από τις κρατικές εγγυήσεις των δανείων SNCI και Belfin δεν καλυπτόταν από την έγκριση που έδωσε η Επιτροπή με τις αποφάσεις του 1982 και του 1985. Πράγματι, κατά τα έτη που ακολούθησαν την έκδοση των εν λόγω αποφάσεων, οι βελγικές αρχές επέφεραν ορισμένες σημαντικές τροποποιήσεις στους όρους επιστροφής των δανείων αυτών, ιδιαιτέρως ευνοϊκές προς την [Clabecq]. Από τις εξηγήσεις που παρέσχε συναφώς η Βελγική Κυβέρνηση προκύπτει [...] ότι το Βελγικό Δημόσιο ανέλαβε την εξόφληση ποσού 198 εκατομμυρίων [BEF] επί της πιστώσεως των 680 εκατομμυρίων [BEF] και ότι επέτρεψε την κατά πλείονα έτη μετάθεση των ημερομηνιών λήξεως των διαφόρων πιστώσεων SNCI και των κρατικών εγγυήσεων που συνδέονταν προς τις πιστώσεις αυτές.

100 Οι τροποποιήσεις αυτές δεν κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή και δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με τους όρους από τους οποίους εξαρτήθηκαν οι εγκρίσεις του 1982 και του 1985. Με την απόφαση του 1982, η Επιτροπή επισήμανε στη Βελγική Κυβέρνηση ότι μετά την έγκριση του κοινοποιηθέντος μέτρου έπρεπε να αποκλεισθεί κάθε άλλη δυνατότητα της προσφεύγουσας να εξακολουθήσει να αναζητεί λύσεις για τα προβλήματά της στη χρηματοοικονομική υποστήριξη του κράτους· οι τροποποιήσεις τις οποίες επέφεραν στη συνέχεια οι βελγικές αρχές στο εγκριθέν μέτρο συνιστούσαν σαφώς παράβαση του όρου αυτού της εγκριτικής αποφάσεως. Με την απόφαση του 1985 η Επιτροπή διευκρίνισε ότι οι εγκριθείσες ενισχύσεις έπρεπε να χορηγηθούν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1985, όρος ο οποίος απέκλειε τις υπέρ της προσφεύγουσας σημαντικές μεταγενέστερες μεταβολές του εγκριθέντος συστήματος δανείου. Εν πάση περιπτώσει, είναι πρόδηλο ότι οι εγκρίσεις της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων μπορούν να αφορούν μόνο τα μέτρα όπως κοινοποιήθηκαν και δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι διατηρούν τα αποτελέσματά τους πέραν της αρχικώς προβλεφθείσας για την εφαρμογή των μέτρων αυτών περιόδου».

41 Τρίτον, το Βασίλειο του Βελγίου υποστήριξε, όσον αφορά μια τελευταία παράταση των εγγυήσεων των δανείων SNCI στις μετατεθείσες ημερομηνίες λήξεως, η οποία θα

συνδεόταν με την αναδιάρθρωση των χρεών που μνημονεύεται στην από 25 Ιουνίου 1996 κοινοποίηση, ότι η επίδικη απόφαση έπασχε ως προς την αιτιολογία λόγω εσφαλμένης εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών και παραβάσεως του άρθρου 6 του πέμπτου κώδικα.

- 42 Το Βασίλειο του Βελγίου θύμισε ότι, με την επίδικη απόφαση, η Επιτροπή θεώρησε ότι η παράταση, κατά τρία επιπλέον έτη, των κρατικών ενισχύσεων που συνδέονταν με τα δάνεια SNCI και Belfin συνιστούσε παράνομη ενίσχυση για τον λόγο ότι είχε χορηγηθεί χωρίς την προηγούμενη έγκρισή της. Θεώρησε ότι αυτή η εκτίμηση ήταν εσφαλμένη, εφόσον η επίδικη παράταση της κρατικής ενισχύσεως είχε κοινοποιηθεί δεόντως στην Επιτροπή στις 25 Ιουνίου 1996 και ουδέποτε τέθηκε σε εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφοι 2 και 4, του πέμπτου κώδικα. Επομένως, η Επιτροπή κακώς υποστήριξε, με την εν λόγω απόφαση, ότι επρόκειτο για παράνομες ενισχύσεις «εφόσον είχαν χορηγηθεί χωρίς την προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής».
- 43 Το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε απ' αυτού του λόγου ακυρώσεως.
- 44 Τέταρτον, το Βασίλειο του Βελγίου ισχυρίστηκε ότι η επίδικη απόφαση δεν ήταν αιτιολογημένη κατά το μέτρο που η Επιτροπή είχε επιβάλει κυρώσεις για τα δάνεια SNCI και Belfin χωρίς να διευκρινίσει ποια δάνεια ακριβώς εννοούσε και χωρίς να διευκρινίσει ποιο ήταν κατ' αυτήν το στοιχείο ενισχύσεως στις κρατικές εγγυήσεις που συνδέονταν με τα δάνεια αυτά. Φρονούσε ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, δεν ήταν δυνατό να γίνει αντιληπτό το περιεχόμενο του άρθρου 3 του διατακτικού της επίδικης αποφάσεως, κατά το οποίο «το Βέλγιο υποχρεούται να άρει τις ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 και να απαιτήσει την επιστροφή των παράνομων ενισχύσεων που έχουν ήδη χορηγηθεί, προσαυξημένων με τόκο που υπολογίζεται από την ημερομηνία καταβολής των ενισχύσεων».

45 Με τη σκέψη 110 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, το Πρωτοδικείο απέρριψε αυτόν τον λόγο ακυρώσεως, αποφαινόμενο ως εξής:

«[...] η Βελγική Κυβέρνηση δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι της είναι αδύνατο να γνωρίζει ποια δάνεια εννοεί η Επιτροπή. Προκύπτει σαφώς από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι αφορά το σύνολο των εγγυήσεων που συνδέονται προς όλα τα δάνεια Belfin και SNCI».

46 Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι λόγοι ακυρώσεως που επικαλέστηκε η Clabecq και οι άλλοι παρεμβαίνοντες δεν ήταν βάσιμοι και επομένως απέρριψε την προσφυγή στο σύνολό της.

Η αίτηση αναιρέσεως

Τα αιτήματα της αναιρέσεως

47 Το Βασίλειο του Βελγίου ζητεί από το Δικαστήριο:

- να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, κατά το μέτρο που απέρριψε επί της ουσίας τους ισχυρισμούς που προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου υπέρ της Clabecq, καθόσον αφορούν «τις κρατικές εγγυήσεις για τα δάνεια Belfin και SNCI»·

- να δεχθεί τα αιτήματα που προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου κατά το μέτρο που αφορούν «τις κρατικές εγγυήσεις για τα δάνεια Belfin και SNCI» και, ως εκ τούτου, να ακυρώσει την επίδικη απόφαση καθόσον αφορά τις εν λόγω εγγυήσεις·
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

48 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- κυρίως, να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως αβάσιμη,
- επικουρικώς, να απορρίψει την αίτηση ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως ως αβάσιμη, και
- να καταδικάσει το Βασίλειο του Βελγίου στα δικαστικά έξοδα.

49 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 17 Σεπτεμβρίου 1999, η Belfin ζήτησε να παρέμβει υπέρ του Βασιλείου του Βελγίου.

50 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 24ης Ιανουαρίου 2000, έγινε δεκτή η εν λόγω αίτηση.

51 Η Belfin ζητεί την εξαφάνιση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και, κατά συνέπεια, της επίδικης αποφάσεως, καθώς επίσης να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Οι λόγοι αναιρέσεως

52 Προς στήριξη της αιτήσεώς του αναιρέσεως, το Βασίλειο του Βελγίου επικαλείται επτά λόγους αναιρέσεως. Οι δύο πρώτοι λόγοι, που αφορούν ταυτοχρόνως τα δάνεια SNCI και τα δάνεια Belfin, αντλούνται από παραβίαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως που απορρέει από τα άρθρα 30 και 46, πρώτο εδάφιο, του οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου. Ο τρίτος και ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως, που αφορούν ειδικά τα δάνεια SNCI, αντλούνται από παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου και της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως. Ο πέμπτος, ο έκτος και ο έβδομος λόγος αναιρέσεως, που αφορούν ειδικώς τα δάνεια Belfin, αντλούνται από την αλλοίωση των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου και από έλλειψη αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως καθώς και από νομική πλάνη.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως που αφορά τις εγγυήσεις των δανείων SNCI και Belfin, ο οποίος αντλείται από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

53 Κατά τη Βελγική Κυβέρνηση, το Πρωτοδικείο δεν προσδιόρισε ευκρινώς ποια δάνεια SNCI και Belfin και ποιες συνδεόμενες με αυτά εγγυήσεις του κράτους εννοεί

η Επιτροπή, και ιδίως τα οικεία δάνεια SNCI, ενώ η Clabecq είχε επικρίνει ακριβώς τη σχετική έλλειψη αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως.

- 54 Η Βελγική Κυβέρνηση ισχυρίζεται, όπως και η Επιτροπή, ότι το Πρωτοδικείο ονομάζει αυτά τα δάνεια «δάνεια SNCI και Belfin», χωρίς να διευκρινίζει ποια δάνεια εννοεί. Υποστηρίζει ότι αυτός ο ευκρινής προσδιορισμός είναι αναγκαίος, εφόσον στην Clabecq έχουν χορηγηθεί πλείονα δάνεια και εφόσον για όλα αυτά τα δάνεια έχει χορηγηθεί κρατική εγγύηση, με εξαίρεση τα δάνεια Belfin.
- 55 Κατά τη Βελγική Κυβέρνηση, στο Πρωτοδικείο απόκειται να αποφανθεί επί της παραλείψεως ευκρινούς προσδιορισμού των εν λόγω δανείων με την επίδικη απόφαση. Η διαπίστωσή του ότι η Επιτροπή προσδιόρισε ευκρινώς ποια δάνεια εννοεί δεν βασίζεται σε επαρκή αιτιολογία και, κατά συνέπεια, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πάσχει έλλειψη αιτιολογίας.
- 56 Η Επιτροπή θυμίζει ότι η αιτιολογία μιας αποφάσεως πρέπει να εκτιμάται στο συνολικό της πλαίσιο και, στο πλαίσιο της σχετικής με τις ενισχύσεις ΕΚΑΧ διαδικασίας καθώς και της αφορώσας τις ενισχύσεις ΕΚ, η αιτιολογία μιας αποφάσεως με την οποία η διαδικασία μπορεί και πρέπει να εκτιμάται περατώνεται υπό το φως ιδίως της αποφάσεως με την οποία ξεκίνησε η διαδικασία. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να της προσαφθεί ανεπαρκής αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως εφόσον το κράτος μέλος δεν τήρησε το καθήκον συνεργασίας που του επιβάλλεται, ιδίως στο πλαίσιο των κοινοποιήσεων.
- 57 Όσον αφορά την αιτιολογία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν χρειαζόταν ιδιαίτερη ανάπτυξη, εφόσον είναι προφανές ότι πρόκειται ταυτοχρόνως για την εφαρμογή πάγιας νομολογίας και για την εφαρμογή της αρχής της καλής πίστεως σε σχέση με ένα κράτος μέλος που καλείται να συνεργαστεί με την Επιτροπή.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 58 Επιβάλλεται να υπομνησθεί εκ προοιμίου ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως μπορεί να ερμηνευθεί ότι αφορά τόσο την τήρηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση όσο και εσφαλμένη αιτιολογία όσον αφορά τον ευκρινή προσδιορισμό των επιδίκων εν προκειμένω δανείων.
- 59 Όσον αφορά την υποχρέωση αιτιολογήσεως, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο περιέγραψε, με τη σκέψη 8 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα δάνεια SNCI ως εξής:
- «Κατά το πρώτο ήμισυ της δεκαετίας του '80 καταρτίστηκε για την [Clabecq] ένα σχέδιο ανακάμψεως και, στο πλαίσιο αυτό, της χορηγήθηκαν πολλές πιστώσεις για επενδύσεις. Το κύριο μέρος των πιστώσεων αυτών καλυπτόταν από κρατική εγγύηση. Μια πρώτη πίστωση ανήλθε σε 1,5 δισεκατομμύριο βελγικά φράγκα (BEF), μια δεύτερη σε 850 εκατομμύρια [BEF] και μια τρίτη σε 1,5 δισεκατομμύριο [BEF]. Η τέταρτη και τελευταία πίστωση της σειράς αυτής χορηγήθηκε το 1985 και ανήλθε σε 650 εκατομμύρια [BEF]. Αυτή η ομάδα πιστώσεων υπό κρατική εγγύηση καλείται κοινώς “δάνεια SNCI”».
- 60 Ακολούθως, από τη σκέψη 9 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Belfin είχε χορηγήσει στην Clabecq πλείονα δάνεια χρησιμοποιώντας κεφάλαια δανεισθέντα από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ήτοι «δάνειο 300 εκατομμυρίων [BEF] το 1991 και 200 εκατομμυρίων [BEF] το 1994 [...]»
- 61 Το Πρωτοδικείο κατέληξε, με τη σκέψη 110 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[π]ροκύπτει σαφώς από την προσβαλλομένη απόφαση ότι αφορά το σύνολο των εγγυήσεων που συνδέονται προς όλα τα δάνεια Belfin και SNCI».

- 62 Επομένως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή επέβαλε κυρώσεις για τις κρατικές εγγυήσεις που συνδέονταν με τα τέσσερα δάνεια SNCI, καθώς και για τις εγγυήσεις που συνδέονταν με τα δύο δάνεια Belfin, όπως περιγράφονται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.
- 63 Επομένως, το Πρωτοδικείο τήρησε την υποχρέωση αιτιολογήσεως, που επιβάλλει το άρθρο 30 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, το οποίο έχει εφαρμογή στο Πρωτοδικείο βάσει του άρθρου 46, πρώτο εδάφιο, του ιδίου Οργανισμού, που προβλέπει ότι οι αποφάσεις πρέπει να αιτιολογούνται.
- 64 Ωστόσο, όσον αφορά τον ευκρινή προσδιορισμό των δανείων και όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 49 έως 61 των προτάσεών του, καίτοι η επίδικη απόφαση περιορίστηκε να τονίσει ότι οι εγγυήσεις των «δανείων SNCI και Belfin» και η παράτασή τους συνιστούσαν παράνομες κρατικές ενισχύσεις, είναι σαφές ότι η εν λόγω απόφαση, υπό το φως της ανακοινώσεως της 11ης Οκτωβρίου 1996 και επανεξεταζόμενη στο πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, αφορούσε μόνον τις κρατικές εγγυήσεις που συνδέονταν με τη δεύτερη δόση των 680 εκατομμυρίων BEF του πρώτου δανείου SNCI, με το τέταρτο δάνειο SNCI ύψους 650 εκατομμυρίων BEF, καθώς και με τα δύο δάνεια Belfin που ανέρχονταν, αντιστοίχως, σε 300 εκατομμύρια και 200 εκατομμύρια BEF.
- 65 Έχοντας διαπιστώσει το ασυμβίβαστο των επίδικων στην κύρια δίκη κρατικών ενισχύσεων με την κοινή αγορά, το άρθρο 3 του διατακτικού της επίδικης αποφάσεως υποχρέωσε το Βασίλειο του Βελγίου να καταργήσει τις εν λόγω ενισχύσεις και να απαιτήσει την επιστροφή τους, δεδομένου ότι η κατάργηση των παρανόμων ενισχύσεων με ανάκτησή τους αποτελούσε λογική συνέπεια μιας τέτοιας διαπιστώσεως ασυμβίβαστου κατά το μέτρο που επέτρεπε την επαναφορά στην προτέρα κατάσταση.
- 66 Ωστόσο, προσδιορίζοντας εσφαλμένως τα δάνεια SNCI και Belfin που αφορά η επίδικη απόφαση καθώς και τις συνδεόμενες μ' αυτά εγγυήσεις, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αφήνει εσφαλμένως να νοηθεί ότι το άρθρο 3 του διατακτικού της επίδικης αποφάσεως αφορά το σύνολο των δανείων SNCI και Belfin και επομένως το σύνολο των μέτρων εκτελέσεως.

67 Προσδιορίζοντας εσφαλμένως τα δάνεια SNCI και Belfin που αφορά η επίδικη απόφαση, το Πρωτοδικείο αλλοίωσε το περιεχόμενο αυτής της αποφάσεως. Επομένως, επιβάλλεται η εξαφάνιση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ως προς αυτό το σημείο.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου

68 Σύμφωνα με το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, όταν το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου, μπορεί είτε το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση, είτε να την αναπέμψει στο Πρωτοδικείο για να την κρίνει.

69 Εν προκειμένω, η διαφορά είναι ώριμη προς εκδίκαση και επιβάλλεται να εξεταστεί ο λόγος ακυρώσεως που το Βασίλειο του Βελγίου είχε προβάλει ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο οποίος αντλείται από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως όσον αφορά τον ευκρινή προσδιορισμό των δανείων SNCI και Belfin καθώς και τις συνδεόμενες μ' αυτά κρατικές εγγυήσεις, προκειμένου να εξεταστεί εάν μπορούν να γίνουν δεκτά τα αιτήματα που η Clabecq προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου ή εάν η απόρριψη του εν λόγω λόγου ακυρώσεως προϋποθέτει την εξέταση των λοιπών λόγων αναιρέσεως.

Επιχειρήματα των διαδίκων

70 Η Βελγική Κυβέρνηση ισχυρίστηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι η επίδικη απόφαση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη από πλευράς του άρθρου 15, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, κατά το μέτρο που η Επιτροπή επέβαλε κυρώσεις για τις συνδεόμενες με τα δάνεια SNCI και Belfin εγγυήσεις χωρίς να διευκρινίσει ποια δάνεια ακριβώς εννοεί και ποιο είναι το συναφές επικρινόμενο στοιχείο ενισχύσεως. Ελλείψει αυτής της διευκρινίσεως, δεν είναι δυνατό να γίνει αντιληπτό το περιεχόμενο του άρθρου 3 του διατακτικού της επίδικης αποφάσεως, κατά το οποίο «[τ]ο Βέλγιο υποχρεούται να άρει τις ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 και να απαιτήσει την επιστροφή των παράνομων ενισχύσεων που έχουν ήδη χορηγηθεί».

- 71 Η Επιτροπή χρησιμοποίησε, συναφώς, τα ίδια επιχειρήματα με τα εκτεθέντα στη σκέψη 56 της παρούσας αποφάσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 72 Κατά πάγια σχετική με το άρθρο 253 ΕΚ νομολογία, η οποία μπορεί να ισχύσει για το άρθρο 15 ΕΚ, η επιβαλλόμενη από την εν λόγω διάταξη αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως και πρέπει να διαφαίνεται από αυτήν κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής που εξέδωσε την προοβαλλόμενη πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και στο Δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχό του. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 253 της Συνθήκης πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 2ας Απριλίου 1998, 367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 63, και της 12ης Δεκεμβρίου 2002, C-5/01, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-1191, σκέψη 68).
- 73 Εν προκειμένω, όπως διαπιστώθηκε με τη σκέψη 64 της παρούσας αποφάσεως, η επίδικη απόφαση, υπό το φως της ανακοινώσεως της 11ης Οκτωβρίου 1996 και επανεξεταζόμενη στο πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, επιτρέπει την εντόπιση του επικρινόμενου στοιχείου ενισχύσεως στις κρατικές εγγυήσεις που συνδέονται με ορισμένα δάνεια SNCI και Belfin, ήτοι με τη δεύτερη δόση των 680 εκατομμυρίων BEF του πρώτου δανείου SNCI, με το τέταρτο δάνειο SNCI ύψους 650 εκατομμυρίων BEF, καθώς και με τα δύο δάνεια Belfin που ανέρχονταν, αντιστοίχως, σε 300 εκατομμύρια και σε 200 εκατομμύρια BEF.
- 74 Επιπλέον, από το σημείο 5 της αιτήσεως αναιρέσεως προκύπτει σαφώς ότι το Βασίλειο του Βελγίου είχε προσδιορίσει επακριβώς τα δάνεια που αφορά η επίδικη απόφαση και το συναφές με αυτά επικρινόμενο στοιχείο ενισχύσεως.

75 Επομένως, δεδομένου ότι ο λόγος αναιρέσεως που προβλήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο οποίος αντλείται από έλλειψη αιτιολογίας όσον αφορά τα δάνεια SNCI και Belfin και τις συνδεόμενες μ' αυτά κρατικές εγγυήσεις, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, επιβάλλεται η εξέταση των λοιπών λόγων αναιρέσεως.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, που αφορά τις εγγυήσεις των δανείων SNCI και Belfin, ο οποίος αντλείται επίσης από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

76 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, το Βασίλειο του Βελγίου προβάλλει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πάσχει και άλλη έλλειψη αιτιολογίας.

77 Κατά τη Βελγική Κυβέρνηση, η τελευταία αμφισβήτησε ενώπιον του Πρωτοδικείου τη νομιμότητα της επίδικης αποφάσεως κατά το μέτρο που τόνιζε ότι η παράταση των συνδεομένων με τα δάνεια SNCI και Belfin κρατικών εγγυήσεων συνιστούσε παράνομη ενίσχυση. Τα μέτρα παρατάσεως των εγγυήσεων έπρεπε να είχαν κοινοποιηθεί δεόντως, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 2, του πέμπτου κώδικα, και δεν είχαν τεθεί σε εφαρμογή ή χορηγηθεί καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξετάσεως της καταστάσεως της Clabecq εκ μέρους της Επιτροπής. Δεδομένου ότι αυτή η εξέταση κατέληξε σε αρνητική απόφαση, αυτά τα μέτρα ουδέποτε τέθηκαν σε εφαρμογή (βλ. σκέψεις 41 και 42 της παρούσας αποφάσεως).

78 Ωστόσο, κατά τη Βελγική Κυβέρνηση, το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε επ' αυτού του λόγου αναιρέσεως, παραβαίνοντας έτσι την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει.

- 79 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο μόνος ισχυρισμός που διατυπώθηκε με το υπόμνημα παρεμβάσεως του Βασιλείου του Βελγίου ενώπιον του Πρωτοδικείου, στο οποίο η αίτηση αναιρέσεως παραπέμπει ρητώς, ενέκειτο στην αμφισβήτηση της επίδικης αποφάσεως, καθόσον αυτή κατέληγε ότι οι παρατάσεις των συνδεδόμενων με τα δάνεια SNCI και Belfin εγγυήσεων ήταν παράνομες. Κατά την Επιτροπή, η Κυβέρνηση του Βελγίου δεν μπορεί επομένως να επικρίνει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση επειδή δεν αποφάνθηκε επί επιχειρήματος που δεν προβλήθηκε με το υπόμνημα παρεμβάσεως. Εκτιμά ότι αυτό το μέρος του προβαλλόμενου με την αίτηση αναιρέσεως λόγου ακυρώσεως πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτο.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 80 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε επί του λόγου ακυρώσεως κατά τον οποίο η παράταση των συνδεδόμενων με τα δάνεια SNCI και Belfin κρατικών εγγυήσεων δεν συνιστά παράνομη ενίσχυση κατά το μέτρο που αυτή η παράταση κοινοποιήθηκε δεόντως, στις 25 Ιουνίου 1996, και δεν τέθηκε σε εφαρμογή ή χορηγήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξετάσεως της καταστάσεως της Clabecq εκ μέρους της Επιτροπής, δεδομένου ότι αυτό το επιχείρημα προβλήθηκε ρητώς από το Βασίλειο του Βελγίου με τα σημεία 30 έως 32 και 45 του υπομνήματος παρεμβάσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου.
- 81 Βεβαίως, η υποχρέωση του Πρωτοδικείου να αιτιολογεί τις αποφάσεις του δεν μπορεί να ερμηνεύεται ως συνεπαγόμενη την υποχρέωσή του να απαντά λεπτομερώς σε κάθε προβαλλόμενο από ένα διάδικο επιχείρημα, ειδικότερα αν δεν είναι αρκούντως σαφές και ακριβές και δεν στηρίζεται σε πρόσφορα αποδεικτικά στοιχεία (βλ., υπό αυτή την έννοια, την απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001, C-274/99, Connolly κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-1611, σκέψη 121).
- 82 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση εν προκειμένω, αφενός, ότι ο επίδικος λόγος αναιρέσεως ήταν επαρκώς σαφής και ακριβής ώστε να επιτρέψει στο Πρωτοδικείο να λάβει θέση. Αφετέρου, καίτοι οι διάδικοι διαφωνούσαν όσον αφορά τις αποδείξεις σχετικά με τη φερόμενη κοινοποίηση της 25ης Ιουνίου 1996, ένα τέτοιο γεγονός

δεν απάλλαξε το Πρωτοδικείο από την υποχρέωσή του να αποφανθεί επί ενός τέτοιου λόγου ακυρώσεως, δεδομένου ότι ο φάκελος που υποβλήθηκε ενώπιόν του περιείχε επαρκή στοιχεία για να του επιτρέψει να κρίνει εάν η παράταση των συνδεομένων με τα δάνεια SNCI και Belfin κρατικών εγγυήσεων είχε κοινοποιηθεί δεόντως στις 25 Ιουνίου 1996 ή, τουλάχιστον, να διαπιστώσει εάν η επίδικη απόφαση περιείχε σφάλμα ενόψει του πλαισίου στο οποίο εκδόθηκε.

83 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως του Βασιλείου του Βελγίου, που αντλείται από την έλλειψη αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, είναι βάσιμος και, κατά συνέπεια, πρέπει να εξαφανιστεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κατά το μέτρο που επικυρώνει την επίδικη απόφαση όσον αφορά τις κρατικές εγγυήσεις για τα δάνεια SNCI και Belfin.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου

84 Δεδομένου ότι η διαφορά είναι επίσης ώριμη προς εκδίκαση ως προς αυτό το σημείο, επιβάλλεται, σύμφωνα με το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, να εξεταστεί ο λόγος ακυρώσεως που το Βασίλειο του Βελγίου προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου και ο οποίος αντλείται από νομική πλάνη λόγω παραβάσεως του άρθρου 6 του πέμπτου κώδικα.

85 Η εξέταση του φακέλου οδηγεί, ωστόσο, στην απόρριψη αυτού του λόγου που προβλήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου.

86 Πράγματι, η νομιμότητα αποφάσεως στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων πρέπει να εκτιμάται βάσει των πληροφοριών που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή όταν έλαβε τη σχετική απόφαση (βλ. τις αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-288/96, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-8237, σκέψη 34, και της 24ης Σεπτεμβρίου 2002, C-74/00 και C-75/00 P, Συλλογή 2002, σ. I-7869, σκέψη 168).

- 87 Ένα κράτος μέλος δεν μπορεί, για να αμφισβητήσει τη νομιμότητα μιας απόφασης στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, να χρησιμοποιήσει στοιχεία που παρέλειψε να θέσει υπόψη της Επιτροπής κατά τη διοικητική διαδικασία (αποφάσεις της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, C-278/92 έως C-280/92, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4103, σκέψη 31, και της 13ης Ιουνίου 2002, C-382/99, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-5163, σκέψη 76).
- 88 Αφού η απόφαση περί κινήσεως της διαδικασίας του άρθρου 6, παράγραφος 4, του πέμπτου κώδικα περιλαμβάνει επαρκή προκαταρκτική ανάλυση εκ μέρους της Επιτροπής, στην οποία εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους αυτή είχε αμφιβολίες ως προς το συμβατό των επίμαχων ενισχύσεων με την κοινή αγορά, εναπόκειται στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και, ενδεχομένως, στον λαβόντα τις ενισχύσεις να προσκομίσουν στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι οι ενισχύσεις αυτές είναι συμβατές με την κοινή αγορά (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Falck και Acciaierie di Bolzano κατά Επιτροπής, σκέψη 170).
- 89 Με την κοινοποίηση του σχεδίου αναδιαρθρώσεως που οι βελγικές αρχές έκαναν στην Επιτροπή στις 25 Ιουνίου 1996, διευκρίνισαν απλώς ότι η SNCI και η Belfin είχαν συμφωνήσει καταρχήν όσον αφορά την αναδιάταξη των μακροπρόθεσμων χρεών και την αναθεώρηση των επιτοκίων. Η εν λόγω κοινοποίηση δεν περιείχε καμία συμπληρωματική πληροφορία όσον αφορά τις εγγυήσεις.
- 90 Επιπλέον, κατά την έγγραφη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, το Βασίλειο του Βελγίου υποστήριξε ότι «η προσφεύγουσα ουδέποτε έκρινε αναγκαίο να υπογραμμίσει ότι η παράταση των δανείων κατά τρία έτη δεν είχε γίνει διότι αυτός ο ισχυρισμός ουδέποτε προεβλήθη από την ίδια την ευρωπαϊκή Επιτροπή και δεν προέκυπτε από κανένα από τα ανταλλαγένητα μεταξύ των βελγικών αρχών και της κοινοτικής αρχής έγγραφα».
- 91 Ωστόσο, με την από 11 Οκτωβρίου 1996 ανακοίνωση, η Επιτροπή τόνισε ρητώς ότι η αναδιαπραγμάτευση των μακροπρόθεσμων χρεών οδήγησε σε τριετή μετάθεση όλων των ημερομηνιών λήξεως και ότι αυτά τα μέτρα τέθηκαν σε εφαρμογή χωρίς οι βελγικές αρχές να αντικρούσουν αυτούς τους ισχυρισμούς.

- 92 Ουδέν στοιχείο της απαντήσεως των βελγικών αρχών στην εν λόγω ανακοίνωση διόρθωσε ή διευκρίνισε τα σχετικά με την αναδιάταξη των δανείων της Clabecq στοιχεία.
- 93 Επιπλέον, ούτε η Clabecq ούτε το Βασίλειο του Βελγίου ισχυρίστηκαν ότι η από 11 Οκτωβρίου 1996 ανακοίνωση δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη ώστε να έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν αποτελεσματικά τα δικαιώματά τους.
- 94 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι, εν όψει των πληροφοριών που οι βελγικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, η τελευταία μπόρεσε να θεωρήσει ότι οι παρατάσεις των κρατικών εγγυήσεων είχαν τεθεί σε εφαρμογή χωρίς την προηγούμενη έγκρισή της.
- 95 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως που το Βασίλειο του Βελγίου προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου και ο οποίος αντλείται από νομική πλάνη λόγω παραβάσεως του άρθρου 6 του πέμπτου κώδικα πρέπει να απορριφθεί και να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι αναιρέσεως.

Επί του τρίτου και τετάρτου λόγου αναιρέσεως, που αφορούν τις εγγυήσεις των δανείων SNCI και αντλούνται από παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου και της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

- 96 Δεδομένου ότι αυτοί οι δύο λόγοι αναιρέσεως αφορούν τις συνδεόμενες με τα δάνεια SNCI εγγυήσεις και ιδίως τις αποφάσεις περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985, επιβάλλεται να εξεταστούν από κοινού.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 97 Η Βελγική Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι οι επικρινόμενες από την Επιτροπή κρατικές ενισχύσεις με την επίδικη απόφαση αφορούν, αφενός, τη δεύτερη δόση των 680 εκατομμυρίων BEF του πρώτου δανείου που η SNCI χορήγησε στην Clabecq στις αρχές της δεκαετίας του '80 και, αφετέρου, το τελευταίο δάνειο ύψους 650 εκατομμυρίων BEF, που η SNCI χορήγησε στην εν λόγω εταιρία το 1985.
- 98 Κατά τη Βελγική Κυβέρνηση, αυτά τα δύο δάνεια είχαν εγκριθεί, υπό ορισμένους όρους, με τις αποφάσεις περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985 αντιστοίχως, προ-σάπτει δε αυτή στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε ότι οι βελγικές αρχές δεν μπορούσαν να επικαλεστούν αυτές τις δύο αποφάσεις.
- 99 Η Βελγική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η συλλογιστική του Πρωτοδικείου είναι εσφαλμένη καθόσον, αφενός, έκρινε ότι η απόφαση περί εγκρίσεως του 1982 εξα-ρτούσε την έγκριση της κρατικής εγγυήσεως που συνδεόταν με τη δεύτερη δόση των 680 εκατομμυρίων BEF του πρώτου δανείου SNCI από τον όρο ότι η Clabecq δεν θα ετύγγανε μεταγενέστερης οικονομικής υποστηρίξεως από το βελγικό κράτος. Αυτός ο όρος δεν περιλαμβανόταν στους όρους που η Επιτροπή είχε θέσει για την έγκριση αυτής της εγγυήσεως. Αυτός ο εσφαλμένος χαρακτηρισμός συνιστά παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου, εφόσον το Πρωτοδικείο κατέληξε, συνεπεία αυτού, να αρνηθεί στις βελγικές αρχές τη δυνατότητα να επικαλεστούν την απόφαση περί εγκρίσεως του 1982.
- 100 Αφετέρου, κατά την εν λόγω κυβέρνηση, το Πρωτοδικείο κακώς έκρινε ότι οι τρο-ποποιήσεις που έγιναν στο τέταρτο δάνειο SNCI, ήτοι στο δάνειο ύψους 650 εκα-τομμυρίων BEF, αντέβαιναν στους όρους που τέθηκαν με την απόφαση περί

εγκρίσεως του 1985 ενώ, αντιθέτως, αυτές οι τροποποιήσεις συνίσταντο μόνο στη μετάθεση ορισμένων ημερομηνιών λήξεως της πιστώσεως, χωρίς να μεταβάλλουν το χρονικό σημείο αποπληρωμής.

- 101 Εν πάση περιπτώσει, υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο δεν διευκρίνισε τον λόγο για τον οποίο οι τροποποιήσεις που επήλθαν στα σχέδια αποπληρωμής συνιστούσαν σημαντικές τροποποιήσεις των κρατικών εγγυήσεων που εγκρίθηκαν το 1982 και το 1985. Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση είναι, επομένως, ανεπαρκώς αιτιολογημένη.
- 102 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, σε κανένα χρονικό σημείο της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση της επίδικης αποφάσεως, οι βελγικές αρχές δεν ισχυρίστηκαν ότι η αναδιάταξη των χρεών περιείχε στοιχεία κρατικής ενισχύσεως που καλύπτονταν ήδη από μια απόφαση περί εγκρίσεως που η ίδια είχε λάβει. Μόνο στο στάδιο του υπομνήματος παρεμβάσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου, το Βασίλειο του Βελγίου υποστήριξε ότι οι εγγυήσεις που χορηγήθηκαν για τα δύο δάνεια που η SNCI χορήγησε στην Clabecq είχαν εγκριθεί κατ' εφαρμογή των αποφάσεων περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985.
- 103 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η SNCI αναζήτησε συμπληρωματική κρατική εγγύηση και εξάρτησε την αναδιάταξη της αποπληρωμής των δανείων της από αυτή την ασφάλεια, πράγμα το οποίο προδήλως δεν θα είχε συμβεί εάν η εν λόγω εγγύηση δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως σημαντική τροποποίηση. Τόσο για τη δανείστρια τράπεζα, ήτοι την SNCI, όσο και για το κράτος ως εγγυητή, το ζήτημα της αναδιατάξεως της αποπληρωμής των δανείων και η συμπληρωματική εισφορά που αντιπροσωπεύει η εγγύηση του κράτους για τις νέες ημερομηνίες αποπληρωμής συνιστούν ουσιαστικό ζήτημα που καθορίζει την ίδια την πράξη και χρήζει αποφάσεως σε κυβερνητικό επίπεδο.
- 104 Κατά την Επιτροπή, το Βασίλειο του Βελγίου δεν δέχεται ότι οι περιστάσεις υπό τις οποίες έλαβαν χώρα οι διαφορετικές και διαδοχικές αναδιαπραγματεύσεις των εν λόγω δανείων μετέβαλαν ουσιαστικά τις περιστάσεις και τους σκοπούς για τους οποίους οι ενισχύσεις ad hoc είχαν αρχικώς εγκριθεί.

- 105 Ενόψει αυτών των περιστάσεων, η Επιτροπή εκτιμά ότι το Πρωτοδικείο ορθώς, αφενός, δεν ακύρωσε την επίδικη απόφαση λόγω παραβάσεως των αποφάσεων περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985 και, αφετέρου, έκρινε ότι η εν λόγω απόφαση δεν παραβίαζε την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 106 Επιβάλλεται να υπομνησθεί εκ προοιμίου ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 17 της παρούσας αποφάσεως, με τις αποφάσεις περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985, η Επιτροπή ενέκρινε, υπό ορισμένους όρους, τις εγγυήσεις που συνδέονταν με ένα μέρος αυτών των δανείων SNCI, περιλαμβανομένου του μέρους που αφορούσε το πρώτο δάνειο ύψους 1,5 δισεκατομμυρίου BEF, που αποτελούνταν από δύο δόσεις ύψους 820 και 680 εκατομμυρίων BEF, καθώς και το τέταρτο δάνειο ύψους 650 εκατομμυρίων BEF.

- 107 Με την επίδικη απόφαση, η Επιτροπή θύμωσε καταρχάς ότι μια κρατική εγγύηση για χρηματικά δάνεια συνιστά, κατ' αρχήν, κρατική ενίσχυση που πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή και δεν μπορεί να τίθεται σε εφαρμογή χωρίς την έγκρισή της. Τόνισε στη συνέχεια ότι «η παράταση της εγγύησης για αυτά τα δάνεια κατά τρία επιπλέον έτη αποτελεί ασφαλώς αύξηση του στοιχείου ενίσχυσης που περιέχει η εγγύηση». Κατέληξε ότι οι εγγυήσεις για τα δάνεια Belfin και SNCI και η παράτασή τους κατ' αντιστοιχία με τη μετάθεση της ημερομηνία λήξεως αποτελούν κρατική ενίσχυση και, επιπλέον, ότι «πρόκειται για παράνομες ενισχύσεις, εφόσον χορηγήθηκαν χωρίς να έχουν προηγουμένως εγκριθεί από την Επιτροπή».

- 108 Προκειμένου να εξεταστεί εάν το Πρωτοδικείο παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου και την υποχρέωση αιτιολογήσεως καθόσον παρέλειψε να ακυρώσει την

επίδικη απόφαση ως προς αυτό το σημείο, επιβάλλεται να εξεταστεί εάν οι λόγοι που επικαλείται η Επιτροπή για να καταλήξει ότι η παράταση των εγγυήσεων δεν καλυπτόταν από τις αποφάσεις περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985 ήταν δικαιολογημένοι και εάν το Πρωτοδικείο αιτιολόγησε επαρκώς τη σχετική απόφασή του.

- 109 Όπως διαπίστωσε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 99 και με την πρώτη περίοδο της σκέψεως 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η παράταση των συνδεδεμένων με τα δάνεια SNCI εγγυήσεων κατά τρία επιπλέον έτη μπορούσε να μεταβάλει τις εγκριθείσες ενισχύσεις, οπότε οι αποφάσεις περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985, που οι βελγικές αρχές δεν επικαλέστηκαν κατά τη διοικητική διαδικασία, δεν μπορούσαν ούτως ή άλλως πλέον να καλύψουν νομίμως τις χορηγηθείσες εγγυήσεις. Αυτή η σημαντική τροποποίηση των όρων αποπληρωμής των δανείων SNCI έπρεπε επομένως να είχε κοινοποιηθεί στην Επιτροπή κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 2, του πέμπτου κώδικα και, ελλείψει μιας τέτοιας κοινοποίησης, η παράταση των εν λόγω εγγυήσεων συνιστά παράνομη ενίσχυση. Η αιτιολογία που διατυπώνεται με τη σκέψη 99 και με την πρώτη φράση της σκέψεως 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως αρκεί επομένως για να δικαιολογήσει το γεγονός ότι η Επιτροπή θεώρησε τις εν λόγω εγγυήσεις παράνομες και μη επιτρεπείσες από προγενέστερες αποφάσεις.
- 110 Επομένως δεν υφίσταται ανάγκη να κριθεί το βάσιμο της πλεονάζουσας αιτιολογίας που περιέχει η δεύτερη έως και τέταρτη φράση του σημείου 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως σχετικά με την ερμηνεία του περιεχομένου των αποφάσεων περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985.
- 111 Κατόπιν των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο δεν παρέβη, εν προκειμένω, την υποχρέωση αιτιολογήσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά το βάσιμο της επίδικης αποφάσεως, καθόσον αργήθηκε στις βελγικές αρχές τη δυνατότητα να επικαλεστούν τις αποφάσεις περί εγκρίσεως του 1982 και του 1985, ούτε παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

- 112 Επομένως, ο τρίτος και ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν.

Επί του πέμπτου, έκτου και έβδομου λόγου αναιρέσεως, που αφορούν τις εγγυήσεις των δανείων Belfin, που αντλούνται από την αλλοίωση των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου, από έλλειψη αιτιολογίας όσον αφορά την ύπαρξη ταμείου εγγυήσεων και από νομική πλάνη

- 113 Λαμβανομένου υπόψη ότι αυτοί οι λόγοι αναιρέσεως αφορούν τα δάνεια Belfin και της διαπιστώσεως του Πρωτοδικείου ότι η κρατική εγγύηση αφορούσε τα δάνεια που αυτή η εταιρία χορήγησε στην Clabecq, επιβάλλεται η εξέτασή τους από κοινού.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 114 Η Βελγική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πάσχει έλλειψη αιτιολογίας και αγνοεί την έννοια της κρατικής ενισχύσεως κατά το μέτρο που έκρινε, όσον αφορά τα δάνεια Belfin, ότι η κρατική εγγύηση αφορούσε τα δάνεια που αυτή η εταιρία χορήγησε στην Clabecq.

- 115 Τόσο η Belfin όσο και η Κυβέρνηση του Βελγίου υποστηρίζουν ότι η επιστολή της 25ης Ιουνίου 1996, που η Belfin απηύθυνε στην Clabecq και στην οποία γινόταν μνεία μιας αποφάσεως του διοικητικού συμβουλίου της Belfin με ημερομηνία 24 Ιουνίου 1996, την οποία το Πρωτοδικείο μνημονεύει στη σκέψη 70 της αναιρε-

σιβαλλομένης αποφάσεως, ουδόλως αποδεικνύει ότι η εγγύηση που χορήγησε το βελγικό κράτος συνδεόταν με τα δάνεια Belfin. Κατά την άποψή τους, η εν λόγω επιστολή επιβεβαίωνε απλώς ότι η συμφωνία του κράτους απαιτούνταν προκειμένου να μετατεθούν οι ημερομηνίες λήξεως των δανείων που η Belfin είχε λάβει από τους εκδότες των δανείων.

- 116 Η Belfin εκτιμά ότι προσκόμισε ενώπιον του Πρωτοδικείου πρόσφορα αποδεικτικά στοιχεία για το ότι μόνον τα δάνεια που έλαβε η ίδια η Belfin καλύπτονταν από εγγύηση του βελγικού κράτους.
- 117 Επικουρικώς, η Βελγική Κυβέρνηση προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι παρέλειψε να αποφανθεί, κατά την εξέταση της κρατικής εγγυήσεως που συνδέεται με τα δάνεια της Belfin από πιστωτικούς οργανισμούς, επί της υπάρξεως μηχανισμού «αντεγγυήσεως».
- 118 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι βελγικές αρχές δεν της προσκόμισαν κανένα στοιχείο ικανό να δικαιολογήσει μια ερμηνεία της από 24 Ιουνίου 1996 αποφάσεως του διοικητικού συμβουλίου της Belfin διαφορετική από εκείνη που υποδήλωνε η διατύπωση εκείνης της αποφάσεως. Επιπλέον, με το σημείο 19 του υπομνήματός του παρεμβάσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου, το Βασίλειο του Βελγίου διαπίστωσε ότι «οι συμβάσεις δανείου που συνάφθηκαν μεταξύ Belfin και Forges de Clabecq δεν έχουν υποβληθεί σε προηγούμενη εξέταση της Επιτροπής».
- 119 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα μόνα στοιχεία που διέθετε συναφώς ήταν όσα προέκυπταν από την εξέταση της επίδικης αποφάσεως κατά το πέρας της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 4, του πέμπτου κώδικα. Εν όψει αυτών των στοιχείων, το Πρωτοδικείο έπρεπε να είχε εκτιμήσει την έλλειψη αιτιολογίας που επικαλέστηκε η Βελγική Κυβέρνηση.

- ¹²⁰ Όσον αφορά την παράλειψη να αποφανθεί επί του επιχειρήματος του Βασιλείου του Βελγίου του σχετικού με την ύπαρξη ενός ταμείου «αντεγγυήσεως», η Επιτροπή ισχυρίζεται επίσης ότι το Πρωτοδικείο έπρεπε να εκτιμήσει το βάσιμο ενός τέτοιου λόγου ακυρώσεως μόνον ενόψει των στοιχείων που διέθετε κατά την έκδοση της επίδικης αποφάσεως. Επομένως, κατά την άποψή της, το Πρωτοδικείο ορθώς δεν δέχθηκε αυτόν τον λόγο ακυρώσεως, δεδομένου ότι τα μόνα στοιχεία που η Επιτροπή είχε στη διάθεσή της ήταν εκείνα που διέθετε κατά την ημερομηνία της ανακοινώσεως της 11ης Οκτωβρίου 1996.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- ¹²¹ Καίτοι το Πρωτοδικείο είναι το μόνο αρμόδιο να εκτιμήσει την αξία που πρέπει να προσδοθεί στα στοιχεία που του έχουν υποβληθεί (βλ. την απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-8417, σκέψη 24), ένας λόγος αναιρέσεως που αντλείται από αλλοίωση [αυτών] των στοιχείων είναι παραδεκτός στο πλαίσιο μιας αιτήσεως αναιρέσεως (βλ. την απόφαση της 2ας Μαρτίου 1994, C-53/92, Hilti κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-667, σκέψη 42).

- ¹²² Ωστόσο, εν προκειμένω, ουδεμία αλλοίωση των στοιχείων είναι εμφανής. Ακόμη και εάν υποτεθεί ότι τα έγγραφα που η Βελγική Κυβέρνηση προσκόμισε ενώπιον του Πρωτοδικείου, τα οποία απαριθμούνται στο σημείο 110 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα, μπορούν να αποδείξουν ότι η εγγύηση του βελγικού κράτους δεν αφορούσε τα δάνεια Belfin, δεν διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή εγκαίρως, ήτοι πριν την έκδοση της επίδικης αποφάσεως.

- 123 Εν όψει των στοιχείων που διέθετε η Επιτροπή, το Πρωτοδικείο ορθώς βασίστηκε, με τη σκέψη 70 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο έγγραφο της 25ης Ιουνίου 1996 που η Belfin απηύθυνε στην Clabecq και το οποίο επισυναπτόταν στο από 23 Ιουλίου 1996 έγγραφο που η SWS απέστειλε στην Επιτροπή προς απάντηση στην από 5 Ιουλίου 1996 αίτηση της τελευταίας περί χορηγήσεως πληροφοριών, προκειμένου να απορρίψει το επιχείρημα της Βελγικής Κυβερνήσεως ότι για τα δάνεια Belfin δεν είχε χορηγηθεί κρατική εγγύηση.
- 124 Κατόπιν των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο, εκτιμώντας τη νομιμότητα της επίδικης αποφάσεως βάσει των στοιχείων που η Επιτροπή μπορούσε να διαθέτει κατά την ημερομηνία εκδόσεως αυτής της αποφάσεως, δεν αλλοίωσε τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν ενώπιόν του. Επιπλέον, ουδεμία νομική πλάνη μπορεί να εντοπιστεί στη συλλογιστική που ανέπτυξε.
- 125 Επομένως, ο πέμπτος και ο έβδομος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν.
- 126 Ο έκτος λόγος αναιρέσεως αφορά παράλειψη αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά το επιχείρημα που το Βασίλειο του Βελγίου προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου σχετικά με την ύπαρξη ενός μηχανισμού «αντεγγυήσεως» στο πλαίσιο της Belfin, το οποίο εμπόδιζε τον χαρακτηρισμό των εν λόγω εγγυήσεων ως ενισχύσεων. Το Πρωτοδικείο περιορίστηκε να διαπιστώσει, με τη σκέψη 70 της εν λόγω αποφάσεως, ότι «ο κρατικός χαρακτήρας των κρατικών εγγυήσεων ωσαύτως δεν μπορεί βασίμως να αντικρουσθεί».
- 127 Αυτή η απάντηση του Πρωτοδικείου δεν συνιστά στην ουσία κρίση επί του σημαντικού επιχειρήματος που προέβαλε το Βασίλειο του Βελγίου και οπωσδήποτε δεν ανταποκρίνεται στην υποχρέωση αιτιολογήσεως.

- 128 Το Πρωτοδικείο δεν εξέθεσε τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους οι εγγυήσεις του βελγικού κράτους που φέρονται ότι χορηγήθηκαν για τα δάνεια που έλαβε η Belfin από χρηματοοικονομικούς οργανισμούς ήταν πλεονεκτήματα που χορηγήθηκαν άμεσα ή έμμεσα μέσω κρατικών πόρων, παρά την ύπαρξη αυτού του μηχανισμού «αντεγγυήσεως» εντός της Belfin, και περιορίστηκε να διαπιστώσει, κατά τρόπο γενικό, ότι ο κρατικός χαρακτήρας μιας κρατικής εγγυήσεως δεν μπορεί να αμφισβητηθεί.
- 129 Επιπλέον, καίτοι αληθεύει ότι το Πρωτοδικείο έπρεπε να εκτιμήσει το ενδεχομένως βάσιμο αυτού του λόγου αναιρέσεως μόνον εν όψει των στοιχείων που η Επιτροπή διέθετε κατά την ημερομηνία εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, όπως έχει συνταχθεί, δεν επιτρέπει να κριθεί εάν το Βασίλειο του Βελγίου και η Belfin είχαν όντως υποβάλει στην Επιτροπή τα κρίσιμα συναφώς στοιχεία πριν από την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως ή εάν το Πρωτοδικείο έκρινε όπως έκρινε ακριβώς ελλείπει τέτοιων στοιχείων.
- 130 Υπό αυτές τις συνθήκες, το Πρωτοδικείο παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως που απορρέει από τα άρθρα 30 και 46, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου και πρέπει να εξαφανιστεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ως προς αυτό το σημείο.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου

- 131 Δεδομένου ότι η διαφορά είναι ώριμη προς εκδίκαση, επιβάλλεται να εξεταστεί ο λόγος ακυρώσεως που το Βασίλειο του Βελγίου προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο οποίος αντλείται από την παράβαση των άρθρων 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ και 1, παράγραφος 2, του πέμπτου κώδικα.

- 132 Η Βελγική Κυβέρνηση ισχυρίστηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι για την κρατική εγγύηση ως προς τα ποσά που δανείστηκε η Belfin από χρηματοοικονομικούς οργανισμούς χορηγείται πάντοτε «αντεγγύηση» από τους τελικούς λήπτες των δανείων. Σύμφωνα με το άρθρο 11 της συμβάσεως μεταξύ των μετόχων της Belfin, οι δανειολήπτες υποχρεούνται να καταβάλουν εισφορά σε ταμείο εγγυήσεων εντός της Belfin. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 10 της ίδιας συμβάσεως, οι αγωγές που ασκεί το Δημόσιο κατά της Belfin, λόγω του ότι του ζητήθηκε να καταβάλει ως εγγυητής τα δανεισθέντα ποσά, ασκούνται μέχρι του ποσού που υπάρχει στο ταμείο εγγυήσεων. Επομένως, ακόμη και εάν υποτεθεί ότι για τα δάνεια Belfin είχε χορηγηθεί κρατική εγγύηση, το οποίο αμφισβητεί η Βελγική Κυβέρνηση, αυτή η εγγύηση ήταν ιδιωτικής φύσεως και δεν αποτελούσε κρατική ενίσχυση.
- 133 Ωστόσο, σε κανένα σημείο της διοικητικής διαδικασίας που προηγήθηκε της εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως οι βελγικές αρχές δεν περιέγραψαν την ύπαρξη ή τη λειτουργία του μηχανισμού της «αντεγγυήσεως» που θεσπίζει η σύμβαση μεταξύ των μετόχων της Belfin και, όπως ορθώς υπενθύμισε η Επιτροπή, το ενδεχομένως βάσιμο ενός τέτοιου λόγου ακυρώσεως πρέπει να εκτιμηθεί μόνον εν όψει των στοιχείων που αυτή διέθετε κατά την ημερομηνία εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως.
- 134 Επομένως, η Βελγική Κυβέρνηση, που παρέλειψε να προσκομίσει ουσιώδη πληροφοριακά στοιχεία σχετικά, κατά τη διοικητική διαδικασία, δεν μπορεί, επομένως, στη συνέχεια, να προσάψει στην Επιτροπή παράβαση των άρθρων 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ και 1, παράγραφος 2, του πέμπτου κώδικα.
- 135 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως που το Βασίλειο του Βελγίου προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο οποίος αντλείται από παράβαση των άρθρων 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και 1, παράγραφος 2, του πέμπτου κώδικα, πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ¹³⁶ Κατά το άρθρο 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι βάσιμη και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαινεται και επί των δικαστικών εξόδων.
- ¹³⁷ Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που έχει εφαρμογή στην κατ' αναίρεση διαδικασία δυνάμει του άρθρου 118 αυτού του κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- ¹³⁸ Εντούτοις, κατά το άρθρο 69, παράγραφος 3, του ίδιου Κανονισμού, το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι.
- ¹³⁹ Εν προκειμένω, επιβάλλεται να ληφθεί υπόψη ότι, καίτοι το Βασίλειο του Βελγίου δεν ηττήθηκε πλήρως στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας, ουδείς από τους λόγους ακυρώσεως που είχε προβάλει κατά της επίδικης αποφάσεως ευσταθεί. Υπό αυτές τις συνθήκες, επιβάλλεται να κριθεί ότι τόσο το Βασίλειο του Βελγίου όσο και η Επιτροπή θα φέρουν τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου.

140 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο επίσης εφαρμόζεται στη διαδικασία αναιρέσεως δυνάμει του εν λόγω άρθρου 118, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, ακόμα και όταν δεν είναι κράτος ή κοινοτικό όργανο, θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα. Κατ'εφαρμογή της διατάξεως αυτής, πρέπει να αποφασιστεί ότι η Belfin θα φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

αποφασίζει:

- 1) **Αναιρεί την από 25 Μαρτίου 1999 απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Forges de Clabecq κατά Επιτροπής (T-37/97) κατά το μέτρο που με την απόφαση αυτή:**

— αλλοιώθηκε το περιεχόμενο της αποφάσεως 97/271/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 1996, Χάλυβας ΕΚΑΧ — Forges de Clabecq, κρίνοντας ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά χρηματοδοτικές παρεμβάσεις υπέρ της Forges de Clabecq SA,

— δεν τηρήθηκε η υποχρέωση αιτιολογήσεως κατά παράβαση των άρθρων 30 και 46, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου.

- 2) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως κατά τα λοιπά.
- 3) Απορρίπτει την αίτηση ακυρώσεως της Forges de Clabecq SA.
- 4) Το Βασίλειο του Βελγίου, Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και η *Companie belge pour le financement de l'industrie SA* φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου.

Puissochet

Gulmann

Macken

Colneric

Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Σεπτεμβρίου 2003.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass

J.-P. Puissochet